

**R. P. Ferdinandi De Castro Palao, Legionensis Soc. Iesv,
Sacrae Theologiae Professoris, Et sanctae Inquisitionis
Qualificatoris & Consultoris; Operis Moralis, De Virtutibus,
Et Vitiis Contrariis, In ...**

De Virtute Religionis, Et Ei Annexis; Continens septem Tractatus
Theologiae Moralis praecipuos. Primus, in ordine septimus, est de Oratione
... Septimus, & latissimus, de Beneficiis Ecclesiasticis

Castro Palao, Fernando de

Lugduni, 1669

Quotuplex beneficium sit. punct. 2

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76561](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76561)

Garc. tr. de benefic. 1. p. cap. 2. num. 79. Perez de Lara de capel. lib. 2. c. 1. à n. 7. Lessius lib. 2. de iustit. cap. 34. dub. 1. n. 3. Azor. 2. part. instit. moral. lib. 3. cap. 26. quest. 12. Ergo ad rationem beneficii non requiritur, ut beneficiarius perpetuus, & irrevocabiliter illud habere debeat, sufficit si ipsum beneficium de se ita perpetuum sit, ut sublatum ab uno alteri fit conferendum.

Dixi de ratione beneficii ab Ecclesia instituti esse ius perpetuum: quia existimo posse Ecclesiam instituere beneficia pro aliquo tempore determinato, & sic instituta veram habere rationem beneficii: quia saltem pro illo tempore esset ius spirituale percipiendi fructus: sic tradit Vasquez *opus. de benefic. c. 4. dub. 3.*

6 Verum etsi hoc in rigore ita sit: at in iure canonico, & ex communione acceptione beneficii solum venit intelligendum beneficium; quod & in se perpetuum est, & etiam in beneficio perpetuum, est enim quasi matrimonium celebratum inter beneficium, & Ecclesiam, quam sibi ut sponsam accipit, eaque de causa perpetuitatem requirit: sic aliis relatis docet Sanchez lib. 7. in Decal. cap. 29. num. 106. probatque text. in c. Sanctorum 70. dist. dicto c. si gratiosè de rescript. in 6. Hac enim ratione hæc beneficia ad nutum amovibilia, quæque in titulo perpetuum non conceduntur sub regula Cancellarie de reservatione non cadunt, ut multis probat Calderin. *consil. 26. num. unico. de prebendis.* Staphileus de liter. gratia. tract. de formis expectatis in nova forma. n. 29. Gonzal. *suprad. glossa 5. per sequentes paragraphos.* Item neque sufficiunt pro titulo ad ordines recipiendos: ut probat Garc. tr. de benefic. 1. part. cap. 2. num. 90. & seqq. cum tamen ex Concilio Trid. beneficium sit sufficiens titulus ad ordines. Item secularis imperans beneficium à Pontifice non potest virtute huius gratiæ importare beneficium manuale; quamvis id sæculare sit, quia non est propriè beneficium, Staphil. *suprà*, quem refert, & sequitur Sanchez in Decal. ap. 29. num. 106.

7 Et ex his soluitur ratio dubitandi. Concedo enim pensionem beneficium propriè non esse, qualiter de facto ab Ecclesia nomen beneficii usurpatur, quia non est ius perpetuum percipiendi fructus, sed cum pensionario extinguitur; & ita tradit Gonzalez ad reg. cancell. gloss. 5. §. 5. Flamin. de rescript. lib. 1. quest. 10. num. 69. & lib. 2. quest. 13. à num. 11. & lib. 11. q. 4. num. 12. Azor. 2. part. lib. 3. cap. 5. quest. 2. & lib. 8. cap. 5. q. 4. & 5. Garcia 1. part. de benefic. cap. 5. num. 3. Suar. de relig. 1. 1. tract. 3. lib. 4. cap. 26. & cap. 25. num. 1. & 2. Idem quod dictum est de pensione, dicendum est de beneficiis manualibus ob contrariam rationem, deficere quidem à ratione beneficii communiter accepti, quia in beneficio non perpetuantur, tamen si in se perpetua sint: sic Nauar. *conf. 9. de officio ordinarij & conf. 27. de prebendis.* Gonzales ad reg. 8. cancell. gloss. 5. §. 6. n. 21. Petr. Gregor. de benefic. c. 1. num. 12. Ludovic. Gomez. de expectatiis num. 94. Staphileus de liter. gratia 9. forma expectatiarum num. 29. & alij Vicaria Episcopi, aut Parochi aliis rationibus à beneficio excluditur, & quia de se perpetua non est, & quia non confertur institutione, ut est ab omnibus receptum.

PUNCTUM II.

Quotuplex beneficium sit.

- 1 Multiplex est.
- 2 Aliud sæculare, aliud regulare, & quæ hæc sunt.
- 3 Aliud duplex, aliud simplex, & quolibet illorum explicatur.
- 4 Item est manuale, & non manuale.
- 5 Item est electivum, & collativum, seu mixtum.
- 6 An sub nomine beneficii in privilegiis, facultatibus, & dispensationibus supradicta omnia comprehendantur.
- 7 Sub nomine beneficii omnia comprehenduntur, exceptis manualibus.
- 8 In facultate conferendi omnia beneficia tam simplicia, quam duplicia continentur.
- 9 Excipiuntur beneficia collativa.
- 10 Quæ comprehenduntur sub mandato de providendo, & sub dispensatione.

1 Numerabo præcipuas beneficii divisiones, alias remitto videndas in Ioanne Selua tr. de benefic. part. 1. q. 2. Rebuff. in praxi. tit. quotuplex sit benefic. Azor. 2. part. lib. 3. cap. 1. quest. 4. Petr. Gregor. de benefic. cap. 10. & aliis referendis.

2 Primò beneficii divisio est in sæculare, & regulare. Colligitur hæc divisio ex cap. 1. sessio. 10. de reb. Eccles. non alien. & ex cap. cum de benefic. cap. cum singula. de prebendis. in 6. Regulare beneficium illud dicitur, quod Religiosis tantum conferendum est, quale est Abbatia, Prioratus, Canonicatus regularis, & aliquæ parochiæ. Sæculare est, quod per sæculares regitur, & administratur: sic aliis relatis docent Azor. *suprà*, quest. 4. & lib. 4. cap. 26. q. 1. Lessius lib. 2. c. 34. dub. 2. Garcia tractat. de

benefic. 1. part. cap. 6. num. 12. Ut autem aliquod beneficium regulare dicatur, non sufficit, quod ad Regulares eius collatio, aut præfatio pertineat, neque quod ipsi Religiosi vitium sit: cum hæc omnia sæculari beneficio competere possint, sed necessariò requiritur, quod per Regulares administratur: sic aliis relatis docet Gonzalez ad reg. 8. Cancell. glossa 8. num. 38. Sanchez lib. 7. sum. cap. 29. num. 13. Dupliciter beneficium regulare constituitur. Primò ex fundatione, ut si fundatur beneficij statuat esse per Regulares administrandum: cui fundatori Episcopus consentire debet. Secundò fit regulare, si tempore quadrageni pacificè, & continuo per regulares administratus quia præscriptio obtinetur hæc qualitas, tamen si antea à sæcularibus fuerit administratum; ut expressè deciditur cap. cum de beneficio, de prebendis, in 6. Quoties autem non constat beneficium regulare esse, semper sæculare præsumitur. Tum quia Ecclesiæ favorabilis est; si quidem in illorum regimine, & administratione liberius procedit, Tum quia cathedram, & omnium beneficiorum radicem, nempe Pontificatum imitatur, qui beneficium sæculare est, sic multis relatis tradit Malcard. de probation. concl. 172. Thoni. Sanchi. lib. 7. cap. 29. num. 23. Garcia de benefic. 1. part. 6. num. 12. & 7. part. cap. 11. in prin. Tufchus concl. 54. lit. B. numer. 4. Gonzalez *suprà* reg. 8. Cancell. glossa 7. num. 1. Barbosa de potest. Episc. 3. part. alleg. 87. num. 167. possessio autem ad iudicanda est secundum vitium statum, in quo beneficium vacavit: nam si vacavit per obitum persone regularis, regulare est censendum, è contra sæculare, si per obitum sæcularis: sic Sanchi. lib. 7. in decal. cap. 29. n. 18. Gonzalez ad reg. 8. Cancell. gloss. 7. num. 23. Barbosa *dicta* alleg. 57. num. 168. Garcia 7. part. capite 10. num. 34. Et ratio est, quia per statum præcedentem est beneficium in possessione constitutum. Ergo absque manifesta ratione ab illa remoueri non potest.

3 Secundò dividitur beneficium tam sæculare, quam regulare in duplex, & simplex. Duplex beneficium est, quod est qualitate aliqua iuris affectum, nempe iurisdictionem aliqua in Clerum, vel administrationem rerum Ecclesiasticarum, vel locali aliqua præminentiam. Ex quo fit duplex esse genus beneficiorum duplicium. Primum est beneficium curam animarum habens, quod si absque vlla iurisdictione fore externi, & iudicialis sit, qualia sunt omnia parochialia beneficia, quorum beneficiarius solum habet in foro externo potestatem, & iurisdictionem suis parochianis administrandi sacramenta. Dicitur beneficium curatum, si tamen ad iudicium habeat fore externi iurisdictionem, tamen si caret iurisdictione pro foro interno, & penitentiali, vocatur tale beneficium dignitas. At si omni iurisdictione caret, habet tamen rerum Ecclesiasticarum administrationem, tale beneficium officium nuncupatur; quod si nullam iurisdictionem, neque administrationem habet: obtinet tamen in conuento clericorum sedem eminentiorem, dicitur personatus. Quædam beneficia duplicia sunt quatuor, dignitas, officium, personatus, & simplex curatum. Reliqua autem beneficia aliquam ex his qualitatibus non habentia, simplicia dicuntur, quales sunt omnes canonicatus Ecclesiæ cathedralis, & collegiæ, nullam aliam qualitatem habentes, præter chori assistentiam, & altaris seruitium: in casu autem dubio beneficium non præsumitur duplex, sed simplex, quia qualitas non præsumitur nisi probetur: & tradit Cardinal. Tufc. lit. B. concl. 63. num. 4. Garcia de beneficiis. p. c. 6. num. 8.

4 Tertio dicitur beneficium in manuale, & non manuale. Manuale dicitur, quod pro voluntate conferentis tolli potest ex aliis causis quam à iure permissis. E contra non manuale est, quod semel collatum tolli non potest, nisi ex causis à iure concessis: sic glossa in Clem. etsi principalis verbo electio. de rescriptis. & Clem. quia regulares, de suspendenda negligent. prelat. sic Azor. 2. part. instit. moral. lib. 3. cap. 1. q. 4. §. quarto. In casu dubij beneficium præsumendum est perpetuum, & non temporale, quia perpetuas qualitas est beneficii propria.

5 Quarto dividitur beneficium in electivum, & collativum, seu mixtum. Electivum est, quod ab aliquibus eligitur à superiore conferendum. Collativum est, quod nulla indiget electione, sed pro voluntate superiorum conferitur: mixtum quod nominante, seu designante patrono superiorem confert: sic aliis relatis docet Azor. *suprà* q. 4. vers. sexto. Garcia de benefic. 1. part. cap. 6. num. 14. Quando autem aliqui ita eligent, ut eorum electio esset simul beneficii collatio, tale beneficium potius dicitur collativum, quam electivum, sic relatis Cardinal. Erasco, Felino, & aliis docet Garcia, de benefic. prima parte. capite sexto, num. 23. Nunquam tamen in dubio est præsumendum electivum, aut mixtum. Tum quia non est qualitas beneficii propria, sed extrinseca, & accidentalis. Tum quia provisioni liberæ Episcoporum præiudicat.

Sed inquires, an sub nomine beneficii absolute sumpti in privilegiis, facultatibus & dispensationibus omnia beneficia tam simplicia, quam duplicia; tam regularia, quam sæcularia; tam manualia, quam non manualia; tam collativa, quam electiva comprehendantur?

7 Dicendum

7 Dicendum est primo, beneficium in sua propria significatione omnia supradicta beneficia, quae proprie beneficia sunt, comprehendere, atque adde (exceptis manualibus, quae proprie beneficia non sunt) comprehendit tam secularia quam regularia, tam simplicia, quam curata, quia non est specialis ratio, quare magis vnum, quam aliud comprehendat & nomen absolute prolatum supponit pro illis, quibus ratio significata per nomen proprie convenit: cum autem omnibus supradictis ratio beneficij proprie competat; efficitur sub nomine beneficij omnia supradicta comprehendere, & ita tenet glossa in c. si gratioso, verbo beneficia, de rescriptis, c. 1. verbo beneficia, de rerum permutat. in 6. Abbas in cap. postulasi, de rescript. n. 2. Felin. n. 4. Decius n. 12. Selua. 1. p. de benefice. q. 3. Garcia alios referens, 1. p. de benefice. cap. 6. n. 37. Tuschus lib. B. concl. 59.

8 Dico secundo. In facultate, & privilegio alicui concessio confertur beneficia, omnia beneficia tam simplicia, quam duplicia comprehenduntur quia haec facultas est fauoris, & gratia principis, neque communi derogans iuri. Ergo est late interpretanda, Ergo comprehendit omnia beneficia, nisi ex subiecta materia aliud colligatur: sic tradunt Azor. 2. part. insinuat. moral. lib. 3. cap. 4. qu. 7. c. 7. Tuschus lib. B. concl. 59. Gonzalez super reg. 8. Cancell. gloss. 6. num. 2. Garcia 1. part. de benefice. a. num. 40. Quod si dicas huiusmodi facultatem a Pontifice concessam cadere in prauidicium ordinarij, penes quem stat potestas beneficia conferendi. Ergo est stricte interpretanda, ut solum beneficia simplicia comprehendat, & non curata, neque dignitates. Facile responderetur, negando fieri ordinarij prauidicium; si quidem ei non tollitur ex supradicta potestate ius aliquod conferendi, sed renatur in illo. Ex quo iuuamine, & potestate dici non potest ordinarij pati in sua potestate prauidicium: sicuti non paritur parochi prauidicium, ex eo quod religiosus facultas abluendi a peccatis concedatur, ipsosque parochos adiuent in ministerio, quod ipsi praestare tenentur.

9 Solum ab hac regula excipi debent beneficia electiua, quae esto sub nomine beneficij late sumpti propriissime comprehenduntur tamen ob quae iratem illam electionis, qua affecta sunt, non comprehenduntur. Neque enim praesumi potest Pontificem velle beneficiorum qualitates mutare; mutaret autem in beneficiis electiuis, si independenter ab electione provisionem concederet. Ergo non est credendum sub facultate generali prauidendi de beneficiis beneficia electiua comprehendere, & ita tenet Gomezus in reg. de annali. q. 11. Paris. cons. 31. part. 4. n. 21. Gonzalez glossa 19. super reg. 8. Cancell. & probat textus elem. de praebendis, in fine, ibi nullam de electione fecerimus mentionem, & cap. cum in illis de praebendis, in 6.

10 Dico tertio. In facultate alicui concessa, ut prouideatur de primo beneficio vacaturo, non comprehenditur curatum, neque dignitas, neque canonicatus Ecclesiae cathedralis, sed solum aliud beneficium simplex: Nam esto in proprietate sermonis omnia illa beneficia comprehendantur: at iuxta styllum, & consuetudinem restringitur, quoad fieri potest, ex voluntate concedentis concessio, ne ambitionem foueat, sic, aliis relatis, docet Garcia 1. p. de benefice. cap. 6. n. 49.

Ex quo a fortiori constat in dispensatione ad beneficium facta illegitimo, vel alias irregulari stricte interpretationem faciendam esse, ita ut solum intelligatur concessum illi minimum, quod fieri potest, ut latius loquentes de dispensatione diximus, quia dispensatio est iuris communis violatio, sic Garcia supra.

PUNCTUM III.

Quae sint condiciones, & qualitates beneficiorum regularium, & saecularium.

PRaeicipua conditio, & qualitas beneficij regularis est, ut solis regularibus: & beneficij saecularis, ut solis saecularibus concedatur; & aliter facta electio nulla est, ut colligitur ex cap. cum de beneficio de praebendis, in 6. Quocirca saecularis imperatoris beneficium regulare, & irregulari imperatoris saeculare beneficium, non expressa qualitate beneficij, & persona imperatoris, nulla est talis imperatoris, sic aliis relatis docent Gonzalez ad reg. 8. Cancell. gloss. 7. n. 4. Sanch. lib. 7. in decal. c. 29. num. 83. Neque ab hac nullitate excusatur, tamen in concessione apponatur clausula motu proprio: quia haec clausula supplet suspensionem ex causis extrinsecis, non autem eam quae prouenit ex persona inhabilitate, & ex intrinseca qualitate beneficij, sic, aliis relatis, docet Sanch. supra.

S. I.

Quando beneficium regulare dari possit saecularibus, & saeculare regularibus.

- 1 Saeculares incapaces sunt beneficij regularis.
- 2 Saecularibus conferri possunt regularia beneficia, quae administrationem non habent, si acceptando beneficium, habitent in Castro Sum, Mor. Pars II.

rum illius regionis suscipiant, sequo obligent professionem emittere.

- 3 Regulare beneficium dandum non est saecularibus, neque religiosi alterius ordinis.
- 4 Si beneficium administratur per religiosos vnus contentus, non potest alio concedi.
- 5 Beneficia saecularia simplicia nequaquam possunt regulari conferri.
- 6 Ad dignitatem Episcopalem regularis promoueri potest.
- 7 Verus est sub nomine dignitatis Episcopalis non comprehendit quamlibet praetoriam habentem curam animarum.
- 8 Neque etiam existimo comprehendit praefecturam Ecclesiae collegialis.
- 9 Religiosi mendicantes non possunt ab hae expressa dispensatione Pontificis ad Ecclesias cathedralibus i: seriores promoueri.
- 10 Nullus regularis assumi potest ad beneficium curatum, etiam ad tempus, speciato iure nouo.
- 11 Limitatur in casu necessitatis.
- 12 Iure antiquo regularis eligi poterat beneficium curatum.
- 13 An dispensatio Episcopi ad hanc electionem requiratur. Proponitur affirmatiua pars.
- 14 Probabilis est nullam Episcopi dispensationem requiri.
- 15 Est tamen necessaria praetoriam proprii dispensatio.
- 16 Non solum ad praetoriam, sed etiam ad quodcumque beneficium hac licentia requiritur.
- 17 Quid ad acceptationem summi Pontificatus?
- 18 Non valet licentia data antecedenter ad electionem, sub conditione, si eligatur.
- 19 A quo Praetoriam hac licentia concedenda.
- 20 Quid faciendum, si Praetoriam nolit potestatem licentiam concedere? Et quando conuincatur iniuste denegare.
- 21 Quis superior compellere poterit Praetoriam denegantem iniuste?

1 R Espondeo, saeculares incapaces esse beneficij regularis, iure antiquo ipso iure, ex text. in cap. cum beneficio, de praebendis, in 6 & tradunt omnes, neque Episcopus potest hae in parte dispensare.

2 At attento decreto Trident. sess. 14. cap. 10. de reformat. saecularibus conferri possunt regularia beneficia, quae administrationem non habent, dummodo acceptando beneficium habitum illius religionis suscipiant, seque obligent professionem emittere. Sic Trident. supra tradit Gonzalez glossa 8. num. 78. Garcia de benefice 7. part. cap. 10. a. num. 10. c. 7. q. 9. Existimo debere statim ac accipiunt beneficium habitum religionis suscipere, & post annum a susceptione habitus professionem emittere: quia Trident. sub hac obligatione beneficium regulare saecularibus concedit. Ergo debent suscipientes beneficium huic obligationi cum primum possint satisfacere, & indicat Sanch. lib. 7. in decal. a. fine.

3 Amplia, regulare beneficium dandum non esse saecularibus, sed neque religiosi alterius ordinis ab eo, cuius est beneficium, ut expressè notatur in supra. cap. 10. sess. 14. Trident. & tradit Gonzalez glossa 8. n. 8. c. 7. 8. & specialiter 96. c. 7. Garcia 7. part. de benefice. cap. 10. n. 8. Rebuff. praxi benefic. tit. de dispensat. cum regularibus n. 2. Nauarr. cons. 4. de regularibus n. 23. Man. q. regul. tom. 1. qu. 34. art. 8. Sanch. lib. 7. in decal. c. 29. n. 29. Et ratio decisionis est; quia non decet beneficium vnus ordinis per religiosos alterius ordinis gubernari.

Adde, si beneficium regulare solum sit administrari per religiosos alterius contentus, non potest alio religiosi, tamen eiusdem ordinis sint, conferri, quia religiosi illius contentus nequeunt iure habito ad beneficium priuari: habetur in c. cum singula. 32. §. prohibemus de praebendis, in 6. elem. de supplenda negligent. Praetoriam, & testatur Gonzalez super reg. Cancell. gl. 8. num. 108. esse omnium. Ex quo sit esse validum, & firmum statutum, laudabilemque consuetudinem, ne alio religiosi a residentibus in tali conuentu beneficia illius contentus conferantur: fauet enim dispositioni iuris tale statutum, & conseruando, praeterquam quod in cap. cum dilectus, verbo constitutum, de consuetud. approbatur, & tradunt ibi glossa, & doctores.

5 Quoad beneficia vero saecularia, an regulari conferri possint? Primo certum est, beneficia saecularia simplicia nequaquam posse regulari conferri, nullamque esse talem collationem, colligitur ex c. cum de beneficio, de praebendis, in 6. vbi beneficium regulare Clerico saeculari, & saeculare regulari conferri non posse statuitur. Item in c. quod Dei timorem, de statu monach. in fauorem animarum excipitur beneficium curatum: ut possit regulari conferri. Ergo tacite insinuat ad beneficium simpliciter omnino esse saeculare exclusum, sumiturque ex cap. Monachi: de statu regulari: vbi dicitur ne monachi in villis, & oppidis in Ecclesiis soli contiguantur: nisi autem illis conferri possint beneficia, possent soli, & sine focis habitare. Item

LIBRARIUM